

iskati kakega novega pravnega gradiva, ker bi s tem grešilo baš proti ideji koncentracije. Nabiranje novega od strank neuveljavljenega pravnega gradiva, ki se zdi sodniku po njegovi pravni konstrukciji važno za rešitev spora, pa je vprav jedro materialnega procesnega vodstva.

Dolžnost, ki uradoma zadene sodišče v razpravljanju o predlogu na postavitev v prejšnji stan ali pa v obnovitveni tožbi, je vprav protivna materialnemu procesnemu vodstvu in obstoji v tem, da strogo presoja pogoje, ki jih zakon zahteva za postavitev v prejšnji stan ali pa za ugoditev obnovitveni tožbi. Zakaj tendenca zakona je, da sledeč ideji koncentracije, ne dopušča, da bi se brez nedvomno utemeljenega zakonitega razloga nazaj odvil v toku se nahajajoči pravdni postopek.

Zato je po stvarni nujnosti materialno procesno vodstvo izključeno v razpravljanju o postavitvi v prejšnji stan in v obnovitveni tožbi.

Preklic predloga (§ 85 Kz.) in umik zasebne tožbe.

Priv. doc. dr. Avgust Munda.

K 2. Za osebe, ki so nesposobne za pravne posle,²² poda in preklicuje predlog ali zasebno tožbo zakoniti zastopnik. Za maloletnike izpod šestnajst let daje zakon pravico predloga in zasebne tožbe le zakonitemu zastopniku. Zakoniti zastopnik poda predlog le za oškodovanca, on le izvršuje to pravico namesto²³ oškodovanca, ker je ta sam ne more izvrševati. Pravica zakonitega zastopnika je torej združena z njegovim svojstvom kot zakoniti zastopnik. Radi tega preneha ta pravica, čim preneha to njegovo svojstvo (smrt zakonitega zastopnika, polnoletnost ali smrt oškodovanca).²⁴

²² Za pravne posle nesposobne so osebe, ki jih za take proglašajo civilnopravni zakoni. Podrobnosti o tem so navedene v Uroševičevem sudskeem trebniku 169.

²³ Zakoniti zastopnik ima torej le formalno predlagalno pravico, ki je združena z njegovim svojstvom (zakonitega zastopnika), nima pa materialne predlagalne pravice.

²⁴ Allfeld V. D. A. II—179, Olshausen § 65.—15. Binding HdbI.—646.

Če se menja oseba zakonitega zastopnika, sme seveda preklicati naslednik predlog svojega prednika. Tako sme preklicati varuh predlog, ki ga je podal umrli oškodovančev oče ali prejšnji varuh; skrbnik duševno bolnega sme preklicati predlog, ki ga je podal oškodovanec, preden je bil preklican.²⁵

K 3. Po odločbi § 87, prvi odst., Kz. sme oseba, ki je dovršila šestnajsto leto „tudi sama“ podati predlog ali zasebno tožbo. Iz te določbe je posneti, da sme poleg oškodovanca, ki je dovršil šestnajsto leto, a še ni polnoleten (zakon o polnoletnosti z dne 31. julija 1919., šte. 640/19 Ur. l.), podati in preklicati predlog tudi zakoniti zastopnik; zakoniti zastopnik in šestnajstletni, a še ne polnoletni oškodovanec imata torej paralelno²⁶ pravico, podati predlog. Nemški kazenski zakon (§ 65) to izrečno odreja, ko pravi: „Dokler je oškodovani mladoleten, ima neodvisno od njegove pravice tudi njegov zakoniti zastopnik pravico, podati predlog.“²⁷ Besedilo § 87 prvi odst. Kz. v tem pogledu ni tako jasno, vendar je po našem mnenju tolmačiti tudi naš zakon v tem smislu. To utemeljujemo s tem, da govori zakon v določbi § 87, prvi odst., Kz. najprej o osebah, ki so nesposobne za pravne posle; ker so te osebe popolnoma nesposobne, da podajo predlog, mora to storiti zakoniti zastopnik namesto njih. Nato govori zakon o osebah, ki so sicer tudi nesposobne za pravne posle, zakon jim pa vendar daje pravico, da „tudi same“ podajo predlog ali zasebno tožbo. Osebe, ki imajo več kot 16 a manj ko 21 let, niso vedno dovolj sposobne, da v konkretnem primeru same odločijo, ali naj podajo predlog ali ne. Radi tega daje zakon v prvem primeru le eno predlagalno pravico, ki jo izvršuje zakoniti zastopnik, v drugem primeru pa dopušča konkurenco dveh predlagalnih pravic; zakoniti zastopnik naj v drugem primeru korigira morebitno nepravilno pojmovanje oškodovančeve; zato je zakoniti zastopnik v tem pogledu popolnoma neodvisen od odločbe oškodovančeve. Določba §§ 85 in 86 Kz. govori sicer le o eni osebi („oškodovančev pred-

²⁵ Allfeld V. D. A. II—207, Olshausen § 65.—21, Hälschner 1., 719, Finger 1—204, nasprotno; Binding Hdb I—651.

²⁶ Nasprotno: Dolenc K. z. — 173, Čubinski 202; v smislu teksta: Žganec—Žorž 221. Ko doseže mladoletni šestnajsto leto, sme po § 87. Kz. samostojno podati predlog in to tudi tedaj, če se je zgodilo kaznivo dejanje prej, preden je dosegel to starost (Olshausen § 65.—3, Binding Hdb I—627).

²⁷ Po nemškem k. z. sme soproj sporedno z ženo (§ 195.), uradni starešina pa sporedno z užaljenim (§ 196.) podati predlog.

log“, „zasebni tožilec“), določba § 6, šesti odst., Kp. pa pravi, da se smatra za oškodovanca tudi njegov „zakoniti zastopnik in njegov pooblaščenec, tudi če ga zakon izrečno ne omenja.“

Iz navedenega je zaključiti, da zakoniti zastopnik ne sme preklicati predloga, ki ga je podal 16 letni, a še ne polnoletni oškodovanec; ta pa ne sme preklicati predloga, ki ga je podal zakoniti zastopnik. Prav tako višje oblastvo (§ 313, št. 2, a Kz.) ne sme preklicati predloga, ki ga je podal javni — uslužbenec, in obratno.²⁸ Če pa je postal oškodovanec polnoleten, sme preklicati predlog, ki ga je podal njegov varuh, ker je s polnoletnostjo prenehala varuška pravica.

K 4. Pravica podati predlog (§ 85 Kz.) je javno pravnega značaja in jus personalissimum; to izključuje, da bi prešla ta pravica ob oškodovančevi smrti po dednem pravu na dediče. Nasprotno bi pa pravnemu čutu, če bi prenehala pravica predloga z oškodovančevo smrtjo; zato določajo skoro vse novejšje zakonodaje, da preide pravica predloga in zasebne tožbe, če umre upravičenec (zasebni tožilec), na najbližje sorodnike.²⁹

Dednost predloga in zasebne tožbe odreja naš zakon v določbi § 87 Kz. drugi odst., v zvezi z določbo § 51, četrti odst. Kp., le pri prešuštvu (§ 292 Kz.) prestane s smrtjo razžaljenega moža ali razžaljene žene pravica do zasebne tožbe. Pravica predloga ali zasebne tožbe prehaja po našem zakonu, ako umre upravičenec (§ 6, šesti odst. Kp.) v trimesečnem roku (§ 85, 86, drugi odst. Kz.) ali med kazenskim postopkom, samo na soproga,³⁰ na njegove otroke ali stariše. Trimesečni rok za te dediče se računa od dne smrti osebe, ki je bila upravičena podati predlog ali zasebno tožbo. Vsi ti

²⁸ Allfeld V. D. A. 207, Olshausen § 64.—7.

²⁹ Dednost predloga odreja norveški, nizozemski, italijanski, danski, finski kazenski zakon, nasprotno pa nemški (§ 61) in francoski ne poznata dednosti. Osnutek čeh. kaz. zakona določa, da prehaja pravica podati predlog in zasebno tožbo na vse dediče, če je bila s kaznivim dejanjem kršena imovinska pravica, v drugih primerih pa velja dednost le za bližnje sorodnike (§ 30). Nizozemski, finski kazenski zakon in osnutek avstrijskega kazenskega zakona iz l. 1909. (73) določajo, da pravica predloga ne prehaja na dediče, če se ugotovi, da oškodovani ni imel namena storilca preganjati. Osnutek nemškega kaz. zak. iz l. 1909. (§ 72) je določbo take vsebine odklonil, ker se da taka odpoved težko dokazati in ker odpoved na predlog nima pravnega učinka, o čemer bomo še pozneje govorili (O. n. k. z. 1909., motivi 276).

³⁰ Širši krog upravičencev odreja zakon (§ 313, št. 1., a, Kz.) za razžalitve in klevete „umrlih“; v tem primeru smejo vložiti zasebno tožbo tudi bratje in sestre; prav tako o. n. k. z. 1909. (§ 72.).

dediči imajo sporedno pravico predloga ali zasebne tožbe; v takem primeru je torej lahko več sporednih predlogov ali zasebnih tožb.³¹ Pravico predloga (zasebne tožbe) je moči seveda podedovati le tedaj, če ob upravičenčevi smrti še ni prenehala n. pr. če že ni takrat potekel trimesečni rok, ali če je pokojni preklial predlog ali če se je odpovedal zasebni tožbi. Dediči smejo torej preklicati predlog (zasebno tožbo), ki ga je podal pokojni; če je več sporednih predlogov (zasebnih tožb), morajo seveda vsi preklicati predlog (zasebno tožbo), ker se nadaljuje postopek tako dolgo, dokler ni zadnji izmed njih preklial predloga ali umaknil zasebne tožbe.

K 5. Vprašanje, ali sme pooblaščenec podati ali preklicati predlog (zastopstvo „v izjavi“), ni sporno, pač pa vprašanje, ali je dopustno zastopstvo „v volji“ t. j. v odločitvi, ali se naj poda predlog.³² Ker je predlog jus personalissimum in ustanova javnega prava, je zastopstvo „v volji“ na podstavi pooblastitve (generalno pooblastilo) dopustno le pri imovinskih deliktih,³³ ne pa pri kaznivih dejanjih, ki kršijo imaterialne pravice (žalitve) ali ki so naperjena neposredno zoper osebo (telesne poškodbe). Vedno pa mora imeti pooblaščenec tako pooblastilo že takrat, ko je podal predlog.³⁴ Predlog, ki ga je podal pooblaščenec, je veljaven, če je pooblastitelj res dal pooblastilo; ni torej potrebno, da se pooblaščenec že tedaj izkaže s pooblastilom, ko poda predlog; lahko se izkaže tudi po trimesečnem roku. Upravičenec sme podati predlog tudi po selu, ker prenaša ta le voljo oškodovanca samega.

IV. Več oškodovancev.

Lahko se pripeti, da je z enim in istim kaznivim dejanjem oškodovanih več oseb (n. pr. ena žalitev je naperjena proti več osebam) ali da ima po zakonu več oseb³⁵ pravico

³¹ O. a. k. z. 1909., motivi 129; nasprotno: Frank-Šilovič 92, ki pravi, da prehaja pravica predloga (zasebne tožbe) na dediče alternativno; po osnutku čeh. k. z. (§ 50 in o. n. k. z. 1909. (§ 72.) imajo dediči zaporedno pravico in sicer prehaja pravica na soproga in otroke, če ni teh, na starše, če ni teh, na brate in sestre, in na druge sorodnike, na te pa le tedaj, če so živeli z umrlim ob njegovi smrti v skupnem gospodinjstvu.

³² Allfeld. V. D. A. II—182, Olshausen § 61.—15, 17. Liszt § 45., III, 1c); nasprotno: Binding. HdbI—652, Finger I—195.

³³ Urošević 166.

³⁴ Negotiorum gestio pri predlogu ni dopustna.

Allfeld. 182, Olshausen § 61.—15. Urošević 166.

³⁵ V § 120 Za. in § 239 Zb. ne gre za sporedno, marveč za alternativno pravico zasebne tožbe odvetniške (notarske) zbornice.

predloga ali zasebne tožbe n. pr. oškodovanec poleg zakonitega zastopnika (§ 87, prvi odst., Kz.) ali različni sorodniki drug poleg drugega (§§ 87, drugi odst., 313, števil. 1 b Kz.).³⁶ V določbi § 313, števil. 2, a. Kz. pravi zakon, da se preganja žalitev javnih uslužbencev po § 302 Kz. na njih predlog, če ga pa sami ne podado na predlog „njih višjega oblastva.“ Zakon ne pove, ali je to „neposredno“ nadrejeno oblastvo. Menim, da tu ne gre za več predlagalnih pravic, to je: za predlagalno pravico več nadrejenih oblastev marveč le za eno, ker rabi zakon ednino.³⁷ Predlog sme preklicati le oblastvo, pri katerem je bil uslužbenec uslužben za časa žalitve; saj gre za to, da se čuvajo interesi tega urada;³⁸ če je torej uslužbenec medtem menjal svoj urad, sme preklicati predlog le prejšnje nadrejeno oblastvo.

Vsi upravičenci (§ 6, šesti odst., Kp.) in zasebni tožilci niso sosesstniki predlagalne pravice ali zasebne tožbe, temveč samostojni upravičenci; oni smejo torej le zahtevati, da se uvede kazenski postopek glede celega kaznivega dejanja to je n. pr. glede cele škode, povzročene s kaznivim dejanjem, ne pa le glede delnega zneska (kvote), kolikor so prizadeti.³⁹

Vsi oškodovanci so drug od drugega neodvisni, vsak sme zase podati in preklicati predlog ali samostojno vložiti in umakniti zasebno tožbo; tudi trimesečni rok se računa za vsakega upravičenca posebej od dne, ko je zaznal za kaznivo dejanje t. j. za objektivni in subjektivni stan in za storilca. Ako je z enim dejanjem oškodovanih več oseb, zadostuje predlog enega izmed njih, da se uvede postopek za celo kaznivo dejanje, ako pa je več izmed njih podalo predlog, se ustavi postopek le tedaj, če so vsi preklicali predlog. Če je bil postopek uveden na zasebno tožbo enega zasebnega tožilca, a je več oseb upravičenih k tožbi, se smejo ostali zasebni tožilci pridružiti postopku; seveda se pa ne more izvesti na tožbo vsakega izmed njih poseben postopek. Načelo edinstvenega postopka (§§ 20, 21 Kp.), ki velja za stek več kaznivih dejanj (subjektivna koneksiteta § 20 Kp.) in za več udeležencev (objektivna koneksiteta

³⁶ Nemški k. z. pozna še druge primere: oče poleg matere (§ 182), soproj poleg žene (§§ 195, 232), uradni starešina poleg uradnika (§§ 196, 232).

³⁷ Drugače v nemškem k. z., ki pravi (§ 196), da imajo v takem primeru „razen neposredno prizadetega tudi njegovi (!) uradni starešine (torej: množina!) pravico, podati predlog.“

³⁸ Olshausen § 196.—5a.

³⁹ Binding HdbI—632.

§ 21 Kp), mora veljati tem bolj, ko gre le za enega storilca in eno dejanje, dasi je ž njim prizadetih (oškodovanih) več oseb (§ 61. Kz.). Zato morajo vsi zasebni tožilci, ki se pridružujejo postopku, sprejeti postopek v stanju, v katerem se trenutno nahaja; pridružiti pa se mu morejo le, dokler sodišče prve stopnje ni izreklo sodbe. Sodba v stvari (tičoča se krivde) učinkuje praviloma proti vsem zasebnim tožilcem, tako da je ž njo porabljena tožbena pravica tudi za ostale. To velja brez izjeme le za obsodilno, skoro vedno tudi za oprostilno sodbo; za zavrnilno sodbo (§ 276 Kp.) pa le tedaj, če je osnovana sodba na razlogu, ki velja za vse zasebne (n. pr.: res judicata, tičoča se vseh tožilcev)⁴⁰ tožilce. Če pa učinkuje zavrnilna sodba le proti enemu (n. pr. umik obtožbe, nepravi tožilec), potem ta sodba ne učinkuje proti ostalim (§ 359., šte. 1, Kp.). Pa tudi oprostilna sodba (§ 280 Kp.) v stvari ne učinkuje dosledno proti vsem tožilcem; n. pr. obtožencu se je posrečil dokaz resničnosti le glede prvega tožilca. Tako določa n. pr. osnutek čeh. kaz. zakona, da preneha z obsodbo (!),⁴¹ ki jo je izreklo sodišče na obtožbo enega izmed zasebnih tožilcev, obtožna pravica tudi za ostale zasebne tožilce (§ 29, zadnji odst.).⁴²

V. Oblika in vsebina preklica predloga ali zasebne tožbe.

Vsako kaznivo dejanje je moči zoper enega obdolženca preganjati le v celoti; možno je le dvoje: ali se preganja v celoti ali se pa sploh ne preganja.⁴³ Posledica tega je, da se mora nanašati tudi predlog, ki je le pogoj pregona, na dejanje v celoti. Kar velja za predlog sam, velja tudi za preklic predloga. Upravičenec sme torej preklicati predlog le glede dejanja v celoti, ne pa glede dela dejanja: Ako je

⁴⁰ ali abolicija; ta pa je bila dopustna za kazniva dejanja, ki se preganjajo po zasebni obtožbi, le po čl. 3 bivšega zak. o kralj. oblasti.

⁴¹ torej z obsodilno sodbo, ne pa z drugo sodbo (oprostilno ali zavrnilno).

⁴² O. a. k. z. 1909 (§ 74) določa, da učinkuje sodba proti ostalim zasebnim tožilcem le tedaj, če se ni izrekla zaradi tega, ker je tožilec umaknil obtožbo. Nemški k. p. § 375) pa odreja, da učinkuje vsaka odločba „v stvari“ tudi napram ostalim upravičencem, ki niso vložili zasebne tožbe.

Zakon o tisku (čl. 55, drugi odst.) pravi, da smejo oklevetane osebe, če so kolektivno označene, podati „eno“ tožbo, obtoženec se pa ne kaznuje, „ako dokaže, da je glede katerekoli osebe res ono, kar je v besedilu povedano.“

⁴³ Binding HdbI. Untheilbarkeit der Strafklage, str. 650, Allfeld V. D. A. 208.

podal predlog zaradi več samostojnih kaznivih dejanj, ga sme preklicati tudi glede enega teh dejanj.

Zakon ne določa ničesar o tem, kakšne vsebine in oblike bodi preklic predloga (zasebne tožbe) in pri katerem oblastvu ga je podati. Radi tega sme upravičenec (zasebni tožilec) preklicati predlog (zasebno tožbo) na poljuben način: potrebno pa je, da jasno in določno izrazi svojo voljo, da ne mara več kazenskega pregona radi kaznivega dejanja, glede katerega je podal predlog (zasebno tožbo).⁴⁴ Oškodovanec sme preklicati predlog pri vsakem oblastvu, ki sodeluje pri kazenskem postopku, potrebno pa je, da dospe vloga k sodišču vsaj do početka glavne razprave (§ 89, prvi odst. Kp.); iz vloge pa mora biti razvidno, da je namenjena oblastvu, ki se trenutno peča s kazensko stvarjo,⁴⁵ ker naj učinkuje preklic pri tem oblastvu in ker je preklic napram privatni osebi brez učinka, o čemur še bomo govorili.

Iz navedenega izhaja, da preklic ne velja, ako je podan s pogoji, iz katerih se vidi, da upravičenec predloga ne prekliča, ako sodišče ne ustreže tem pogojem. Preklic, ki je združen s suspenzivnim pogojem, je torej neveljaven; ako pa sporoči upravičenec pravočasno t. j. do početka glavne razprave (§ 89, prvi odst., Kp.) sodišču, da je pogoj nastopil, je preklic veljaven.⁴⁶ Če prekliča upravičenec predlog s pogojem, da naj se postopek proti drugemu udeležencu kaznivega dejanja nadaljuje, je preklic brez pomena; v tem primeru namreč upravičenec glede na določbo o nedeljivosti predloga tudi ne želi preklica glede osebe, glede katere je (pogojno) preklical predlog.⁴⁷ Resolutivne pogoje, združene s preklicem, je imeti tako, kakor da ne bi bili izrečeni.⁴⁸

Odpoved na kazenski pregon in odpušcanje ni imeti za preklic predloga. Kazniva dejanja, ki se preganjajo na predlog (§ 85 Kz.) so delikti javne obtožbe; pravica pregona teh dejanj pa pristoji le državi. Predlog (§ 85 Kz.) je utesnitev oficialnega načela; oficialno načelo pa je pri

⁴⁴ Olshausen § 64.—9, 11., Binding. HdbI.—656.

⁴⁵ Olshausen § 64.—10., Allfeld 207, Binding HdbI.—651.

⁴⁶ Seveda pa ni stvar sodišča, da nadzoruje, ali je pogoj nastopil ali ne; n. pr. upravičenec prekliča predlog pod pogojem, da prosi obdolženec odpušcanja ali da poravna škodo. Allfeld 189, opomba šte. 4.

⁴⁷ Olshausen § 64.—11, § 61.—45., Allfeld 208, Binding Hdb. I.—656.

⁴⁸ Olshausen § 61.—45., nasprotno: Allfeld 189, 208. Binding razlikuje med dopustnimi in nedopustnimi pogoji (Hdb. I. 656); Liszt (§ 45., III, 5) je mnenja, da so pogojni predlogi nedopustni, če ne gre zgolj za omejitve.

kaznivih dejanjih, ki se preganjajo na predlog, utesnjeno le v dvojnem pravcu: prvič s tem, da državni tožilec ne more sprožiti kazenskega pregona, dokler „oškodovani ne poda predloga“ (§ 2 Kp.) in drugič s tem, da mora postopek prenehati, čim oškodovani prekliče predlog (§ 89 Kz.). Odpušcanje, ki ni združeno z izrečnim preklicem, pa je zgolj etičen akt, ki ne more preprečiti procesualnega razmerja med državo in storilcem. Kar velja za odpušcanje, velja tudi za odpoved in poravnavo.⁴⁹

Popolnoma drugačna pa je stvar pri kaznivih dejanjih, ki se preganjajo na zasebno tožbo; tu ima pravico kazenskega pregona zasebni tožilec, on je edini dominus litis. Ker edino on razpolaga s kazenskim pregonom in ker ga ne veže niti legalitetno načelo (§§ 39, šte. 1, 44., prvi odst., Kp.), se sme tudi napram storilcu odpovedati pregonu ali skleniti ž njim tudi izvensodno poravnavo.⁵⁰ Tudi zasebni tožilec pa ne izgubi pravice zasebne tožbe, če n. pr. odpusti storilcu žalitev.⁵¹

VI. Fiktivni umik zasebne tožbe.

Zakon ne pozna preklica predloga (§ 85 Kz.) s konkludentnimi dejanji; pač pa se smatra za umik zasebne tožbe, če zasebni tožilec:

1. v odrejenem roku ne vloži obtožnice,
2. če ne pride na glavno razpravo,⁵²
3. če ne poda na tej končnega predloga (§ 51, drugi odst. Kp.),
4. če v smislu § 284, tretji odst. Kp. ne zahteva, da se pokreni zakoniti postopek,
5. če v smislu § 51, peti odst. Kp. ne poda nasprotne tožbe do konca glavne (ustne) razprave.

⁴⁹ Allfeld 197, Olshausen § 61.—49, Liszt § 45; III—5, o. n. k. z. 1909., motivi 276. Binding, Hdb. I. 647: oškodovanec ostane oškodovan v kljub odpustu; nasprotno: Finger I. 206. Hälschner 1—721., ki pravi, da je odpoved pri sodišču istovetna s preklicem.

Če pa se odpove upravičenec predlogu, preden je storilec zagrešil kaznivo dejanje, je imeti tako odpoved za privolitev, ki izključuje protipravnost dejanja. Olshausen § 61.—49, Binding Hdb. I. 647, nasprotno: Urošević 167.

⁵⁰ Olshausen § 64.—20.

⁵¹ motivi o. s. k. z. 1910.—281.

⁵² § 391 drugi odst. nemškega k. p.: „Za umik zasebne tožbe na prvi stopnji in če je obtoženi vložil priziv, tudi na drugi stopnji, se smatra: ako zasebni tožilec ne pride na glavno razpravo niti sam niti njegov odvetnik ali če ne pride na glavno razpravo ali na drug narok, dasi je sodišče odredilo, da mora osebno priti ali če zamudi rok, ki je bil odrejen s pretnjo, da se bo sicer postopanje ustavilo.“

Določbe o fingiranem umiku imajo ta pomen, da se zamjči točen potek postopka tudi v stvareh zasebne tožbe.⁵³

K 1. Ko so poizvedbe končane, pozove preiskovalni sodnik zasebnega tožilca, naj v osmih dneh vloži obtožnico, ker se bo sicer smatralo, da se je odpovedal pregonu (§ 95, četrti odst. Kp.). Če zamudi zasebni tožilec ta rok, ustavi preiskovalni sodnik⁵⁴ poizvedbe (§ 96, prvi odst. Kp.). Če je bila uvedena preiskava,⁵⁵ pozove preiskovalni sodnik po končani preiskavi zasebnega tožilca, naj vloži obtožnico v štirinajstih dneh s pripombo, da se bo sicer smatralo, da je odstopil od pregona (§ 109, tretji odst. Kp.). Če ugotovi apelacijsko sodišče ugovoru zoper obtožnico po § 206 Kp., mora hkrati pozvati zasebnega tožilca, naj v treh dneh vloži novo obtožnico, ali poda drug predlog v smislu drugega odstavka § 206 Kp. Iz citacije § 109, tretji odst. Kp., v drugem odst. § 206 Kp. je posneti, da mora sodišče tudi v tem primeru poučiti zasebnega tožilca, da se bo sicer smatralo, da se je odpovedal pregonu.

V postopku po zakonu o tisku se dostavi rešitev o postavitvi pred sodišče zasebnemu tožilcu, da izdela v treh dneh po pravnomočnosti te rešitve obtožnico (§ 85, prvi odst. z. o t.), ker bi se sicer postopek ustavil. Prav to velja za primer, ako odredi sodišče v smislu § 73, osmi odst. z. o t., da se takoj po odgovoru na tožbo razpiše glavna razprava.

Gori omenjeni roki so za zasebnega tožilca prekluzivni, za državnega tožilca pa le redovni roki. Ako da sodišče napačen pravni pouk,⁵⁶ je zasebni tožilec kljub napačnemu pouku prekludiran, ker zakonitih rokov ni moči podaljšati (§ 88 Kp.). Prav tako je zasebni tožilec prekludiran, če ne vloži obtožnice v zakonitem roku, dasi mu ni dalo sodišče nobenega pravnega pouka o prekluziji; zakon naroča sicer sodniku, naj v gori navedenih primerih pouči zasebnega tožilca, ne odreja pa nobene sankcije⁵⁷ za to opustitev.

(Dalje prihodnjič.)

⁵³ Državni tožilec pa mora itak po službeni dolžnosti skrbeti, da se postopek ne zavlačuje (§ 39 št. 6 Kp., § 25 p. r. d. t.).

⁵⁴ Ne pa senat, v tem primeru velja namreč prvi odst. § 108 k. p., ker je smatrati, da je zasebni tožilec sam odstopil od pregona. Senat ustavlja poizvedbe po § 96, drugem odst. Kp., če se naj ustavi kazensko postopanje proti tožilčevi volji.

⁵⁵ Primer §§ 324, 325 Kz. v zvezi s §§ 315, 316, 317, 322, tretji odst. Kz.

⁵⁶ Ako n. pr. pouči zasebnega tožilca, naj vloži obtožnico v primeru § 95, četrti odst. Kp. v 14 dneh namesto pravilno v 8 dneh.

⁵⁷ Pač pa zakon o občem upravnem postopku (§§ 110, 124).